

Boletín Noticiario del Ateneo Obrero Cultural

GRANOLLERS : CALLE DE TARAFÀ, 55

ART. 1.º Siendo exclusiva y esencialmente cultural la finalidad del Ateneo, no pueden, la Junta Directiva ni los socios, realizar en nombre y representación del mismo, actos públicos de significación política ni religiosa; no obstante, dentro del mismo podrá discutirse y estudiarse toda tendencia, escuela o doctrina.

(De nuestros Estatutos)

El trabajo de la mujer

El progreso en la mecánica ha simplificado toda clase de trabajos, facilitando el aumento del producto manufacturado con más sencillez y con el mínimo esfuerzo del motor hombre. Esta sencillez ha permitido la substitución del hombre por la mujer en los talleres, fábricas, oficinas y comercios. El incremento que va tomando tal substitución, es verdaderamente alarmante, teniendo en cuenta lo que representa en su doble aspecto moral y económico

Tanto el industrial como el comerciante han descubierto en la mujer cualidades ignoradas que le permiten realizar un gran número de trabajos delicados, con más rapidez y mayor perfección que no el hombre. Además, la mujer es, por naturaleza, más humilde, más dócil, más adaptable que el hombre, y sobre todo menos exigente, cualidad inapreciable para el patrono, orgulloso de su autoridad y poderío.

La inferioridad de la mujer en el orden físico y el respeto que merece su significación moral de madre y esposa, no son obstáculo para que sea sometida a trabajos nocivos a su salud, tan perjudiciales a su organismo, que mustían rápidamente su belleza.

Compenetrados, los explotadores del trabajo femenino, de su santa resignación, han establecido el trabajo a destajo en la mayoría de los productos elaborados por sus manos; es decir, estipulando un tanto por pieza, un tanto por metro, con lo cual, para lograr un jornal irrisorio (siempre inferior al del hombre), se ve obligada a redoblar sus esfuerzos, que a la larga acaban con sus fuerzas

Incontables son las industrias en que la mujer trabaja en estas condiciones. Aparte la industria textil, que es la más extendida y conocida, se puede contar la industria del libro, cajas de cartón, juguetes, perfumería, objetos sanitarios, etc., etc. En tales industrias, el jornal más corriente es de cuatro pesetas diarias, cantidad insuficiente sólo para atender al alimento indispensable para la vida.

Otras muchas industrias existen donde la mujer ha suplido al hombre, siendo víctima de la más bárbara y grosera explotación. En las fábricas de gomas, productos químicos, trelleras y objetos estampados, están ocupadas muchachas

de trece a diez y ocho años, respirando una atmósfera de sustancias tóxicas que destruyen su preciosa salud, que al poco tiempo les obliga a medicarse, víctimas de enfermedades que muchas veces arrastran toda la vida.

La gran cantidad de obreras que pueden verse en las sociedades aseguradoras de accidentes del trabajo demuestran también, además de lo nocivo, el peligro que representa la manipulación de maquinaria por delicadas y tiernas manos femeninas.

Pero de todas las industrias explotadoras del trabajo de la mujer, la más inhumana, la más cruel, la que constituye el mayor escarnio a la miseria, es la industria de la confección, la mujer que trabaja en casa.

Es necesario vivir la propia vida de la obrera de la aguja para darse cuenta exacta de lo que es este trabajo. Ante todo, para lograr trabajo, debe dejar en la casa de confecciones una cantidad en depósito, adquirir una máquina de coser (casi siempre a plazos), que no será de su propiedad hasta que haya pagado la última peseta (a pesar de enfermedades y faltas de trabajo, semillero de inquietudes por temor a no poder cumplir); pondrá además, de su peculio, el hilo para la confección y trabajará de las cinco de la mañana a las doce de la noche. (Hay obreras que incluso comen en la misma máquina) Y después de trabajar 16 ó 18 horas, habrá ganado cinco o seis pesetas; siempre que al devolver la tarea en uno de estos establecimientos llenos de luz y de lujo, entrando por la puerta reservada, no le sea comunicada la noticia de que alguna

MISÉRIA

Una de las obras que han llamado más la atención del público en la exposición de dibujos de nuestro consocio Francisco Serra, que estará abierta hasta el día 26 en la Biblioteca Popular

congregación religiosa se ha ofrecido a confeccionar aquella labor a más bajo precio.

De esta monstruosa explotación todos somos responsables; estos miles de mujeres que envejecen prematuramente deberían ser una acusación que debería pesar en todos los que vivimos de nuestro trabajo

Se habla y se discute de la libertad de la mujer y de la igualdad de derechos. Pero ella continúa esclava, en el hogar, en el taller, en la fábrica, en todas partes

Si el hombre no fuera egoísta de sus injustos privilegios, si tuviese conciencia de la misión que la naturaleza le traza, se daría cuenta de que el esfuerzo que la mayoría de las mujeres obreras realizan para adquirir elementos indis-

pensables para la vida, corresponden sólo a él por justicia y dignidad.

Y cuando la mujer, por circunstancias especiales, tenga que ganarse el sustento en el taller, en la fábrica o en la oficina, debería imponer la autoridad de que tanto blasona ya de padre, esposo, hijo o hermano, para exigir para ella el

máximo respeto y consideración que por derecho le pertenece, obligando además que su trabajo sea retribuido igual que al hombre. Ese es el primer paso para la emancipación de la mujer: librarla de la desmesurada explotación a que ha sido sometida.

MARIA DE GRANOLLERS

Democràcia i populisme

En els moments actuals, veiem que s'està portant a terme un magne treball de revisió d'idees i fets, preferentment en l'ordre polític o social. Fôu a conseqüència de l'esgotament de post-guerra que aquest treball començà. Ço pot observar-se bé, a casa nostra, on e's escriptors afeccionats a aqueixes qüestions, ja fa temps que s'entreguen a discussions i digressions de caràcter acadèmic.

Era necessari; probablement ço serà una conseqüència del quietisme polític que les circumstàncies ens imposen. No veieu la gran corrupció imperant, en els termes que per pertènixer a un terreny fan relliscós com és el polític, tindrien d'ésser model de claretat i precisió? Tothom es diu demòcrata; tothom es diu liberal!...

Tanmateix sembla que tothom estigui convençut de la bondat de la democràcia i del liberalisme, puix que aquell que preté bastir una *societat* qualsevulga, per a fer-la simpàtica li diu democràtica; el qui emprèn obres que tendeixin a aminorar part dels mals de la societat —beneficència—li diuen i es diu pomposament demòcrata; un govern que procura atreure's les masses populars, és, segons els seus partidaris, democràtic, i així fins a arribar a l'aristòcrata que, negligint les convencions d'etiqueta es presenta en públic en mànigues de camisa. Inclús s'ha arribat—com diu l'erudit catedràtic P. Font i Puig— a usar aquest apel·latiu com existent en el sí de l'Església Catòlica «essent així que en aquesta la potestat de regir no està en exercici, ni d'arrel en tots i cadascú dels seus membres, sinó que la plenitud de la potestat està en un sol, independentment dels fidels i bisbes, els quals no poden exercir la seva potestat, sinó en dependència del Pontífex Màxim, sense que la força i eficàcia dels seus decrets depenguin en cap manera del sufragi i assentiment d'aquells».

Però, malgrat ço que es digui, sols existeix democràcia allí on el poble té el poder. Ja ho diu la paraula, derivada de la grega *demo*cràtia, compost de *demo*, poble i *kratos*, poder, força domini. Aristòtil diu en la seva «Política» —llibre III— en parlar de les formes d'Estat: «*democràcia* és aquell estat en el qual la multitud governa en utilitat pública».

Aquesta multitud és el poble; no en el sentit etnològic, etnogràfic, ni folk-lòric del mot, sinó en el que s'empra en ciències sociològiques, o sigui la ciutadania d'un Estat organitzada per la funció jurídica-pública del mateix. Aquesta ciutadania comprèn totes les persones capaces políticament. Notem que, paral·lelament al progrés de la humanitat, ha anat augmentant el coeficient—dintre el nombre global d'éssers humans— de persones políticament capaces. Inclús podríem dir que això és una de les manifestacions del progrés.

Així, en tota la història de l'antiga Grècia, inclús en el segle de Pericles, que és el segle dels seus esplendors, els ciutadans que formaven la multitud de que ens parla Aristòtil, era una part molt petita del nombre total d'humans que hi vivien; per exemple a Atenes, per uns cent trenta mil ciutadans—*demo*—, hi havia uns cent mil esclaus i uns quaranta cinc mil estrangers residents—*metecs*—sense drets polítics, además dels artesans—*demiurg*—i agricultors—*geromes*—que tampoc en tenien, i semblantment, en les altres ciutats de la Hel·ladà.

A Roma, el *populus* estava en els primers temps format pel *patriarcat*, i per sota d'aquest hi havia els *clients*, la *plebs* i els *esclaus*. Durant la República es crearen, degut a les lluites entre plebeus i patricis, els *Tribuns de la plebs*, adquirint amb això els plebeus drets polítics, i entrant a formar part del *populus*. Aquests drets anaren augmentant en nombre, i poc temps després d'haver-se publicat el cèlebre «Còdic de les Dotze Taules», s'hi feren algunes modificacions, per les quals quedaren en un pla d'igualtat els drets dels patricis i dels plebeus. Més, encara hi havien els lliberts i l'esclavitud; subsistien diferències d'origen, i la vinguda del Cristianisme proclamà i afirmà la igualtat dels homes davant de Déu «En un mateix esperit hem estat batejats tots nosaltres,

Es una locura esperar coger buenos frutos de un árbol sin cultivarlo.

BALLESTEROS

Desconfiad de aquellos que quieren servir sin conocerlos; su deferencia oculta siempre un lazo.

per ésser un mateix cos, ja jueus, ja gentils, serbs o bé lliures, tots hem begut en el mateix esperit». Sant Pau, I.^a epístola als Corintis, cap. XII-13.

Donada la ràpida difusió del Cristianisme, ço representa un gran avenç; però el concepte de la dita de Sant Pau no s'imposa. Passa l'Edat Mitjana, durant la qual en aquest aspecte s'avança molt poc, excepte en alguns llocs com Anglaterra i Corona d'Aragó. Es necessari que arribin—i triomfi l'esperit—els períodes històrics que s'anomenen Renaixement, Reforma, Enciclopedisme i Revolució, perquè ja en els començaments d'aquest últim—que encara continua—es proclamïn d'una manera real, palpable sots un sentiment de Justícia—no de caritat—els famosos *principis del 89*, en el gloriós dia 26 d'Agost de 1789, en el qual l'Assemblea constituïent francesa, com representant del poble francès, els estampà solemnement amb el títol de «Declaració dels Drets de l'Home», comprèn—diu el pròleg de l'acta—que l'ignorància, l'oblit o bé el despreci dels drets de l'home, són la sola causa de la infelicitat pública i de la corrupció del Govern.

Des d'aquest moment, tot home és ja una personalitat política y pot governar, junt amb els altres, en utilitat pública—*democràcia*—. Allí on ço passí, el poble no és sobirà, no hi ha democràcia, per més que es multipliquin les associacions del caràcter de les «A. de Amigos de los pobres», «Roperos», «Patronatos de damas benéficas», etc etc, tan abundants, ai las! com antidemocràtiques. Per més que els governs procurin atreure's les masses, amb reformes que creguin beneficioses per a elles; per més que els potentats negligixin les regles del protocol i es contactin amb el proletariat, hi haurà, sí, *populisme*, però aquesta tendència, que té la seva més gran representació—com a teoria científica—en les teories dels cèlebres *doctrinarios* de la França de la Restauració, i principalment en el filòsof, gran historiador i orador, F. Guizot—que compartia amb Royer-Allard la direcció del partit—quan deia: «Tout pour le peuple, rien par le peuple», tot per al poble, res per al poble; tot en pro del poble, però sense que el poble ho fassi; governar en pro del poble, però sense que el poble governi.

Aquesta tendència que jaí las!, molts més dels que voldríem trobaran bona, repetim que serà molt populista o bé—permeteu-me el neologisme—demòtica; però, pel fet d'ésser això, serà tan antidemocràtica com pugui ésser-ho la tendència absolutista o la feixista.

J. TRAVÉ i MARCH

Barcelona, març de 1929

Amor i amistat

Per tot arreu veureu escrits i propagats eixos dos mots: Amor i Amistat; en tots els partits, en totes les religions. Heu-vos ací dos mots màgics que ha creat la cortesia, aqueixa cortesia tan bescantada i que sense ella ens dirien salvatges. Heu-vos ací els dos mots més desacreditats, més deshonorats en l'història de la humanitat.

El *f'estimo* i el *f'aprecio*, el posem en boca amb una naturalitat desvergonyida. L'amistat i l'amor són inspirats sempre, per sincers que semblin, per l'egoisme personal, per l'egoisme que l'hipocresia i l'instrucció ens estrafà fins a no conèixer'n la forma. L'odi o el menyspreu el sentim més sincerament, perquè no són egoistes.

Observeu, per exemple, els vostres amics, com més íntims i més bocades d'amistat us donguin, millor; observeu-los, i, si teniu quelcom de filòsofs, no deixareu de somriure en mantes ocasions; sols obirareu enveges i mesquineses; i eixes enveges i mesquineses d'un petit agrupament de companyonia, més descaradament ampliat, és el món.

L'Etern, des de la glòria, deu obirar, benèvol i divertint-se, els pobres humans que pul'lulem per la terra.

Als filòsofs, veient-los llençar sentències a tort i a dret, semblant talment semideus que haguessin pres part en la confecció del món. Un grupet de poetes plorans, rimant en tendrívoles paraules els *ais* de dolor que els ha fet llençar l'estimada, perquè el públic (aqueix públic del qual ells moltes voltes reneguen) els compadeixi, o per apostar-se amb quartel'les qui ha vessat més llàgrimes d'amor. Algun d'ells (Goethe, per exemple) amb un sarcasme digne d'un visionari.

Quatre apòstols de la veritat, pertanyents al grup dels incompresos, morint escupits pels moderats, pels que els ruboritzava l'anatomia.

Però el què deu fer més riure i més de fàstic, és tot aqueix formiguer incolor que ens apretem els uns als altres, que ens diem germans i amics ben seriosament i portem el puny clos, disposats a seguir el llegat que ens ha deixat l'història, la tradició, l'hipocresia, i altres prejudicis semblants. Alguns n'hi ha, entre ells, que els han caigut els pàmpols dels ulls i volen tornar enrera; però les peijades del seguici els sacsegen i els empenyen a refer la ruta o fins a desmembrar-los.

Tots, tots anem a les palpentes; bons i dolents; els qui amb més certesa prediquen a la resta del ramat i els qui, com jo, amb l'incertesa per guia, som bandejats d'un costat a l'altre. La mentida? La veritat? El cervell? El cor?... Els qui d'una suposició en fan un dogma intolerant; i els petits filòsofs nihilistes, igual que els més agosarats llibertadors.

Tots creuen rendir culte a la veritat. Però, què és la veritat?

Tots proclamem germanor, i àdhuc en dos mil anys de portar caminadors espirituals, no s'ens esponja l'ànima.

Hem arribat a imposar el talent a la bondat. Els defectes i vicis dels savis, no ens causen repugnància, perquè la virtut no pot amb el talent.

A un Rousseau se li ha arribat a dir cràpula, i, en canvi, a un Goethe se li ha admirat el seu amor a les dones.

...I hom, si encara els llibres no li han entenebrit el cervell, gosa a preguntar-se: I la vida? Davant de l'abim, davant l'espai insondable, trobareu encara que una allau de filòsofs pedants us allargaran un tassó per a abeurar-vos.

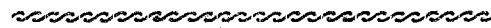
Rousseau va entendre el món; va copsar l'ànima de l'home com pocs, i fôu un solitari; avui, encara és anatematitzat.

I Què val l'espessor de la societat i l'amistat egoista dels amics?

Què val l'esguard de l'aimada, après davant l'espill, i els seus besos plens de voluptat?

L'home ha de saber viure, quan convé, aïllat espiritualment i amb els ulls fets a la llum, i a la manera de Vigny, expirar sense queixar-se.

FRANCESC SERRA

Aniversaris

La vida és paradoxal; l'home, encara que tingui l'esperit revolucionari, és amic de l'ordre i del mètode. Li plau el posar fites en tots els caires de la vida, en seguir una conducta prèviament marcada i que l'imprevist no li trenqui el plàcid viure. Segueix el ritme de la Naturalesa; aquesta té cataclismes que escapen als sentits de l'home per a posar-hi una llei o ordre determinats; l'home té revolucions i guerres, que, sense seguir un ordre, a voltes prenen proporcions més tràgiques que les naturals. La Natura té fenòmens que es repeteixen regularment; l'home ha regulat al temps els seus costums. Les estacions, els dies, són fenòmens periòdics naturals; les hores, els aniversaris, són fenòmens periòdics posats pels homes. L'home imita, i en les seves imitacions fa caricatures.

Els aniversaris, fites posades pels homes en la vida, els podem posar al costat dels esports i les religions, que són les fonts en les quals es sadollen els individus faltats de la necessària vida interior. Com els esports i les religions, els aniversaris serveixen d'estimulant.

L'aniversari és el tribut al passat; i sempre que es fa amb religiositat vers la cosa o el fet que el genera, és lloable i ric en vigòria individual i col·lectiva. A voltes sols serveix per a donar pas a la vanitat. D'aniversaris n'hi ha de totes classes: de morts, de sacrificis o heroïcitats, de fundacions, de descobriments, o simples excuses per a donar un dia d'esplai als instints. Els aniversaris són també dies de rutina, dies en que hom s'ocupa de parlar d'un aspecte de la vida, de menjar unes viandes, de fer penitència o sentir-se home bo. Aquests dies, si més no, donen pas a activitats i passions que estan latents, bo i permetent que els homes ens mostrin llur tresor interior, sigui apreciable o despreciable.

DOMENEC BOET

CIÈNCIES

La plasmogènia

La plasmogènia, tan poc coneguda, és una ciència fortament interessant. Ella analitza i indaga l'origen de la vida, l'existència de l'home, l'evolució a la qual es veu subjecte el cos orgànic, o sigui les diferents fases cel·lulars que donen per producte la seva existència, la seva vida. Eixa ciència és encara novella, i ha nascut a conseqüència del refús, just i natural, de que l'home hagi estat creat per Déu, qui es reserva el secret d'una faisó tan abstracta i buida, que es feia esperar que homes de preclara intel·ligència indaguessin, i que, de resultes d'aitals indagacions, intentessin provar el contrari, fent frontollar el gènesis, pedra angular de la religió.

El gran botànic i biòleg A. L. Herrera, de Mèxic, dedica el seu preclar talent a aqueixa ciència, que es basa en l'anàlisi de les més insignificants cel·lules, les quals, per essència pròpia, es multipliquen i desenrotllen fins un grau màxim, segons sa riquesa seminal. El doctor A. L. Herrera, eminència científica notable, ha lograt, després de llargs assaigs, crear unes cel·lules orgàniques artificials, compostes d'oxigen i silici comprimits, que, posades a l'influx del corrent asmòdic, s'han atret les unes a les altres, formant veritaders nuclis orgànics, que sols els faltava lloc i ambient per a desenrotllar-se.

Eix descobriment, encara que hi hagi qui opini que no prova res, nosaltres opinem tot el contrari, ja que el considerem com un principi per a saber la veritat en l'evolució de la vida humana i els seus orígens.

Nosaltres, que ens considerem amb l'esperit obert, fent de receptacle a tota innovació; nosaltres, que obirem una humanitat feliç i justa, sense cap classe de privilegis, avivem nostra curiositat i afany en l'estudi, per a saber eixos descobriments, no perfectes encara, però que amb noves indagacions desinteressades d'eixos científics lliures, s'arribarà a saber d'una manera clara i categòrica l'origen de l'home, destruint la creència de que nostre ésser és obra de un totpoderós; arribarà un dia en que la ciència ens dirà: «Tu, ésser humà, ets el resultat d'un agrupament de cel·lules que, mogudes per la força X, varen començar a desenrotllar-se des de l'instant de la fecundació i que, seguint l'impuls de la naturalesa vares néixer quan el teu cos va poder resistir la vida externa; després el teu instint l'ha acabat de formar, mitjansant l'aliment i l'oxigen, i ací estàs tu, per a provar-ho.»

Eixa esperança de poder esbrinar nostre origen, fa que seguim amb interès el curs d'aquests nous viaranys de la ciència, basats en les forces físico-químiques, que, no obstant i l'excepticisme de molts pobres d'esperit, prospera i avança segura vers el què tot home d'esperit just i lliure desitja i lluita: vers la Veritat.

LLIBERT

CARLOS EUGENIO SMITD

No conocemos de este autor nada más que un libro. Pero este libro es suficiente para considerarle como un escritor de valía y significación señalada.

Carlos Eugenio Smitd se nos revela, en ese libro, formidable humorista, penetrante psicólogo, observador atento, fino, certero. Diario de un niño de pecho, que así se titula la obra de Smitd que conocemos, obra colmada de humor, plena de aciertos psicológicos, henchida de observaciones de toda clase y naturaleza, hondas y cargadas de significado, es un libro de los que se leen y se releen y en el cual se encuentran siempre matices nuevos, sugerencias inéditas, el encanto perenne de una creación literaria con fuerza y vitalidad singulares.

Entre la literatura dedicada a la infancia, Diario de un niño de pecho ocupará siempre lugar preferente. Es un libro colmado de humor, pero también sembrado todo él de sugerencias pedagógicas que acaso nunca sean puestas en práctica porque son sencillísimas y, como todo lo sencillo de verdad, atravesadas de infinitas complicaciones naturales. La sencillez lograda es perfección cabal, perfección elevada a su mayor limpidez. Estas sugerencias pedagógicas del libro de Smitd, por su misma acabada sencillez, son perfectas, limpiadas de plenitud total. Difícilmente serán aprovechadas.

Pero el humor, la gracia, la simpatía, la profundidad encantadora, el manantial inagotable de observaciones, el caudal sin límites de verdaderas enseñanzas, se aprovechen o no, que ofrece la lectura de este libro, lo colocan a una altura, entre la producción literaria moderna respecto a los niños, señera y relevante.

Literariamente, esta obra es también creación de muy elevado rango. La belleza de la forma, atravesada siempre por un tono irónico de una delicadeza extraordinaria, no queda a la zaga de lo significativo del fondo. Recreo y enseñanza se aunan en consorcio pocas veces tan plenamente logrado. El goce estético de la lectura, porque se lee una obra bella, va acompañado del goce intelectual, consistente en encontrar en todos los párrafos pensamientos originales, ideas recién nacidas, alusiones a un sin fin de problemas candentes, imágenes certeras y bellísimas, invitaciones a meditar acerca de una multitud de cuestiones sobre las que nuestra atención apenas si había recaído jamás. Y todo esto, conseguido con sencillez, con naturalidad. El tono engolado, superficial, no aparece ni una sola vez en las páginas de la obra. La retórica, tan falsa, está desterrada de ella implacablemente.

Es un libro que invita continuamente a pensar. La sonrisa que, leyéndole, aparece forzosamente en nuestros labios, es una sonrisa meditativa. Porqué detrás de la ironía, fina y delicada, hay siempre una amargura emocionada, que ya es humor. Y el humor, aunque sus raíces sean cómicas muchas veces, posee una plenitud de pensamiento y un caudal de ideas tan denso, que la meditación se impone y nos amarra, forzándonos a pensar. Todos los verdaderos humoristas son eminentes pensadores. Los frutos de su inteligencia no pueden ser, por lo tanto, superficiales. Nos hacen sonreír, pero en seguida echamos de ver la amargura que rezuma de sus obras, preñada de resonancias íntimas y atribuladas, hijas de un sentido de la vida que se halla en desacerdoche absoluto con la mayor parte de las cosas que existen en torno de ellos. Así este magnífico libro de Carlos Eugenio Smitd.

En cuanto al valor eminente de las observaciones de índole psicológica que abundan en Diario de un niño de pecho, basta decir que si los niños de pecho escribieran, sin duda alguna escribirían así.

De este único libro de Smitd que conocemos, puesto en limpio castellano por Enrique de Mesa, reproducimos parte del primer capítulo que se titula:

PRIMERAS IMPRESIONES

Ya es hora de que empiece mi diario: ayer cumplí seis semanas y aún no he escrito una línea. Y el grande, a quien llaman papá, decía ayer que parecía como si pensara en algo, cuando en realidad no puede decirse que sea un ser humano, sinó una cosa, un pedacito de carne, un sucio protoplasma. Sostuvo otras varias opiniones que yo no pude comprender; pero me parece que el buen hombre ponía en duda mi capacidad intelectual.

Le quiero demostrar que valgo tanto, por lo menos, como él. Si se imagina que es una cosa del otro jueves el pensar uno de esos que el llama artículos, se equivoca. Yo le veo a diario sudando ante la mesa y algunas veces me da lástima. Dice que yo soy el culpable de que no pueda trabajar con tranquilidad, pero esto no es más que ganas de hablar. Le hago el favor de dormir diez y ocho horas diarias cuando menos; ¿no puede él trabajar en ese

tiempo? ¿Es que no se le ocurre escribir o dormir nada más que cuando a mí se me antoja gritar? ¿Por qué no duerme un par de horas cuando yo lo hago y después se levanta y trabaja antes de que yo despierte o sigue durmiendo todo el tiempo que yo? Lo que hago yo con seis semanas, bien puede hacerlo él, que es un hombre hecho y derecho.

Pero he notado que en este lugar a que me han traído tan de repente, reina un gran desorden. Si he de decir la verdad, no me gusta mucho este sitio. Donde me hallaba antes, ciertamente que estaba un poco estrecho, pero después de todo, no dejaba de tener sitio para mí solo y nadie se metía a empaquetarme, llevarme de un lado para otro, decir tonterías a costa mía y acercármese a los ojos con las caras llenas de pelos. Además, aquello era muy oscuro y aquí, en cambio, la luz viva me hace daño en los ojos. Y las gentes no me dejan tranquilo un momento; pa-

rece que encuentran un placer especial en ponerme luz delante de los ojos para luego embobarse mirándome y discutiendo si los tengo negros o azules. ¡Qué gente más tonta!

Los que más molestan son los llamados tíos y tías. A diario vienen tres o cuatro; me miran y me soban; dicen que soy muy guapo y muy mono; que estoy muy hermoso y muy rico, y otra porción de tonterías que me aburren. La una, dice que tengo la nariz de mi padre; la otra, me encuentra idéntico a mi abuelo y la de más allá me compara con una careta japonesa. Las tías tienen la cara limpia y huelen bien; pero los tíos están llenos de pelos duros y apestan a tabaco, a cerveza, a vino y a ajeno. Noto estas cosas porqué todos tienen la costumbre de besarme, invención estúpida, cuyo fundamento no puedo comprender. Las tías me agradan algo más; pero de todos modos les agradecería mucho que me dejaran en paz. Si mi padre no fuese un majadero, hace mucho tiempo que se lo habría dicho. A mí no me hacen caso; ya puedo gritar cuanto quiera; ellos siguen diciendo que soy muy rico y muy mono.

Lo que es inaguantable es la abuela, según la llaman. Cuando me coge en brazos siempre temo que me arranque las narices o una oreja, y cuanto más grito para demostrar mi disgusto, tanto más mono y encantador me encuentra. Y no tengo defensa contra las gentes; son gigantes y fuertes y por añadidura estoy envuelto tan apretado, que no puedo mover un solo miembro; además, no me entienden aún cuando les diga mis deseos gritando con todas mis fuerzas. Todos estos hombres me parecen muy tontos.

Nunca me responden lo justo; jamás me dan lo que pido, si tengo hambre y lloro, el padre trata de hacerme callar, meciéndome en el aire de un modo que a cada momento creo que me va a tirar al suelo y me voy a estrellar. Si me duele la tripa, se le ocurre a la madre darme de mamar, y si me duele un dedo me pasa la mano por el vientre. No podía yo imaginar que las personas mayores, que han pasado también por esto, fuesen tan ignorantes y tan poco hábiles para con los niños de pecho.

Me temo que me esperan muchos sabores en este mundo, adonde me han traído sin consultarme; no tengo más que oír lo que hablan acerca de mí porvenir para convencerme de ello.

El más terrible es mi padre, que debe ser un hombre muy malo. Cuando lloro frunce el entrecejo, y después de zanzarme de acá para allá, sin lograr que calle, se pone furioso, me vuelve a dejar en la cuna y dice con voz de trueno y con el puño cerrado:

«Aguarda, chillón; ahora haces tu voluntad, pero ya cambiarán las cosas. Ya verás cuando sepas correr, amiguito, la que te espera si no estás callado.»

Espero demostrarle que se equivoca: cuando corra, no estaré tan callado ni seré tan tonto como quieren que sea. Y si los grandes han de pegarme, ya pueden darse prisa a hacerlo mientras estoy envuelto y no puedo andar, que cuando lo consiga, no me cogerán tan fácilmente.

Hace tres días estaba harto del mundo. El padre me tenía en brazos y me mecía. Pero yo gritaba a todo gritar y no hacía ningún caso de sus esfuerzos por callarme. Al ver esto, exclamó con una voz atronadora que me asustó muchísimo:

«Grita cuanto quieras, monigote. Ahora te va bien en el mundo; sólo tienes que pensar en mamar, gritar, digerir y dormir. Pronto será otra cosa; no tardarás en aprender que no has venido al mundo para divertirme. Ya vendrán los maestros para atormentarte. Y cuando concluyas con ellos, llegarán los otros, las gentes que tienen dinero y a quienes habrás de servir. Y ya se acabó tu voluntad. Sobre todo (continuó) que no me parece que serás muy listo ni que tendrás mucho talento. Si no fueras tonto, cerrarías los ojos y desaparecerías sin esperar todas las molestias que han de venir inevitablemente. Los hombres listos no vienen al mundo o lo abandonan apenas nacen. Solamente los majaderos como tu padre y otros congéneres se agarran a él y siguen viviendo.»

Estas palabras me inquietaron, y me dió mucho miedo pensar en lo que había de sufrir en la vida futura. Y como la cosa no era muy halagüeña, decidí terminar mis aventuras. La teoría de mi padre era aplastante. Si tan mal se pasa en esta vida, no veo por qué tenía que aguardar más. Así es que me dije a mí mismo: «Sigue ese consejo y duérmete y no te despiertes.» Pero en seguida me convencí de lo raras que son las personas mayores. En vez de dejarme dormir y marcharme del mundo, cosa que consideraban muy cuerda, se alborotaron de un modo extraordinario. En vez de despertarme como de costumbre, a las dos horas de estar durmiendo y pedir alimento, continué callado y me pasé cinco horas sin dar señales de vida.

¿Qué revolución se armó en la casa! No solamente trataron de darme de mamar por todos los medios imaginables, sino que procuraban que gritase, siendo así que hasta entonces mis gritos sólo habían producido indignación. Y cuando yo, fiel a mi decisión, rechazaba el alimento y continuaba callado y amodorrado, me pusieron delante un llamado doctor, que a la fuerza me abrió la boca y me hizo tragar un poco de leche.

¿Qué había de hacer yo? Ví que era imposible luchar contra la terquedad de estos hombres, adopté el partido más sen-

sato y comencé a mamar y a gritar y a vivir. Pero ahora mi padre no tendrá razón si me llama majadero porque vivo, pues si lo hago es porque él me obliga a ello. Si llega a figurarse que me encuentro muy satisfecho, está en un error. Todo lo que hasta ahora he visto me confirma en mi idea de que el mundo es una curiosa red y los hombres o majaderos o malvados, y no soy tan inocente que crea que en tal sitio pueda gozarse de una gran felicidad.

Pero como ya estoy aquí y no me dejan marchar, desearía que la vida me fuese lo más agradable posible. Para lograrlo, tropiezo con una porción de inconvenientes. El modo como son tratados los niños de pecho clama al cielo y realmente no vale la pena de haber destruído la Bastilla y determinado los derechos del hombre para no respetarlos desde el principio, es decir, con los mamoncillos.

CARLOS EUGENIO SMITD

Per als Estats Units d'Europa

Eminents personalitats intel·lectuals i homes d'Estat de varis països i quasi la totalitat de la joventut que pensa, són partidaris—inclús la de casa nostra—dels Estats Units d'Europa.

Les sagnants lliçons rebudes aquests últims anys, han fet esdevenir la confederació europea, somni remot d'ilusos, en una necessitat imperant que reclama immediata realització.

Per a obtenir el triomf d'aquestes idees, sols hi ha un camí: establir una ferma solidaritat espiritual entre els pobles simpatitzants, puix que pretendre federar Europa per mitjà de la força és somniar l'impossible. Ha passat ja a l'història el temps que s'alçava una nació, com per exemple Prússia, volgient federar Alemanya, boi imposant la seva voluntat per la força de les armes.

Les rengleres de fets despòtics i els abusos comesos per les nacions imperialistes, com la França de Bonaparte, o l'Anglaterra de sempre, fan obrir-nos els ulls al ver camí a seguir per a fer possible, sense sang, l'enllaç dels pobles europeus. No és, doncs, per la força brutal, com s'ha de confederar Europa, sinó per una voluntat natural, sense violències, perquè tots arribin a reconèixer la necessitat d'aquesta confederació, si volen assegurar-se la pau i lliurar-se dels sentiments imperialistes que germinen davall la màscara d'una democràcia de moda, o perquè, com digué Lluís Muntanya a «La Publicitat», no veiem desaparèixer la nostra civilització, com desaparegué la d'Atenes i la de Roma.

Entre les moltes dificultats que es pre-

sentaran, — ningú no pot dubtar-ne, en l'ordre jurídic, administratiu, ètnic, etc., — serà vèncer els sentiments eixorcs dels pairalistes.

El pairalista és un tradicional, un rutinari, que no voldrà avenir-se a veure la Pàtria eixamplada fins els límits extrems d'Europa, tal com diu Gaston Riou en el seu llibre «Europe ma Patrie».

El pairalista prefereix moure's en un clos reduït, on no hi té cabuda cap idea pròspera, a sortir de casa per a desenvolupar-se davant d'amples horitzons progressius i humanitaris.

Les campanyes i els sentiments europeïtzadors que arreu s'inicien i neixen, esperonats per l'evident necessitat de la Unió Europea, faran trontollar aviat aquests nuclis de casolans, que no tindran altre remei que treure el nas per la finestra, si no volen morir d'asfíxia.

Com hem dit més amunt, la realització d'aquestes idees no està en mans de la força d'un Estat que s'imposi; sinó en l'esperit i la voluntat de tots els homes amics de la verdadera democràcia, de l'ordre i de la pau.

Als intel·lectuals i a la joventut de cada nació simpatitzant és als qui en major part els està reservat treballar en pro d'aquesta unitat espiritual i política entre els diversos pobles que formen Europa.

Molts grups de capdavaners de la vida espiritual i política de diverses nacionalitats, ja es manifesten en aquest sentit. La joventut que estudia, quasi tota hi està encarrilada.

El problema és apassionant, i sobre tot, complexe, i encara que Gaston Riou diu que podrien admetre's en la Confederació totes les formes de govern, veiem això impossible; i, per tal d'intentar demostrar-ho, pensem parlar-ne en altra ocasió.

D. COLOMER I OLIVERES

En una cierta etapa de la evolución de la vida del individuo fisiológicamente normal, se siente lleno de vitalidad; se siente rebosante de energías; dese cuenta de que se sobra, de que no precisa toda la fuerza energética de que es poseedor y es entonces cuando siente la imperiosa necesidad de darse, de amar, de luchar por los demás, de llegar al sacrificio.

Se revela en él un ser magnánimo, que ni siquiera lo sospechaba; se vuelve solidario y, sobre todo, altruista.

GUYAU

El hombre ejerce sobre la mayor parte de los objetos que le rodean una influencia inmensa, pero a su vez las cosas ejercen sobre él una influencia no menos extendida.

COMTE

EXCURSIONISME

Col·loqui de l'excursionista

Quan l'excursionista es disposa per a fer una sortida, cal que pensi que hom va a enfrontar-se amb tot un magnífic i bell panorama natural, que caldrà que sàpiga interpretar-lo suficientment, per la qual cosa cal que tingui un adequat coneixement afinat del món objectiu.

Si no és així, si no té el previ coneixement cultural, no podrà emetre un pensament prou lúcid de tot allò que va passant pel davant dels seus sentits; cal que hi hagi, en la psicologia de l'excursionista, una intel·ligència instintiva, o sentit comú, com a causa espiritual complementària del coneixement de cultura, ja que ambdues condicions són elements primers per a la coordinació formadora intel·lectual i conscient de l'home.

En dir això, volem fer veure com és necessari l'arrelament d'estima a l'estudi que cal a l'excursionista, per a poder-se capacitar abastament de la fama múltiple de fets guspirejants naturals que l'envolten, mentre realitza una excursió. Un cop s'ha fet una caminada metoditzada, físicament el cos guanya en resistència orgànica, però en fer una sortida a muntanya o a la mar, a un monestir o a una capital, cal treure'n tothora el màxim rendiment possible per a l'educació de l'esperit de l'excursionista.

L'excursionista és l'home que ha de sostenir, persistentment, una dual conversa intel·lectual mentre efectua una excursió; ço és, un soliloqui individual, per sí i en sí, com a major cúmuli de coneixements profitosos per al seu esperit; i un col·loqui entre ell i la naturalesa, que així hom es donarà compte de la valor científica o poètica d'una planta, d'una flor, d'un xaragall, de la mar, d'un castell mil·lenari, d'un objecte d'art del cel, d'un conreu, d'un pas a nivell, d'una sortida o posta de sol, d'un riu, d'un torrent, etc., ja que és una manera discursiva per a posar-se en contacte de les coses del món anterior. Aquest col·loqui és un mètode d'aprenentatge excel·lent per a anar adduint coneixements, i el fa tot bon excursionista. Més, cal prendre notes de l'excursió que hom fa. El carnet de resguard notul·lar, és un factor del qual no ha d'excusar-se'n cap rodamón ben documentat.

Cal que l'home s'eduqui per a percebre el glatir extraordinari de vida que encloïu en tot moment la Natura. Cal saber-se situar atentament davant de la naturalesa, i saber copsar àvidament, amb gust estètic, les meravelles inefables del cosmos. Quan hom tingui una visió clara de la terra, més fàcilment hom podrà pensar en una visió més transcendental de l'esperit. Tot això ens diu que cal cultivar els coneixements científicistes de la vida per a posar-nos en condicions de comprensió de tot allò que ha d'ésser inherent a l'esperit humà.

Del món sensible, a l'excursionista, res no hauria de passar-li a percebre; no volem pas dir que aquest es preocupi de la vida suprasensible, car això ja és tasca d'alta especulació filosòfica, però sí que cal que fem veure la necessitat del treball intel·lectual per a major enaltiment dels seus afers i com a millor assoliment per a conèixer la terra, afectant-se per allò que veu, posat que sense el treball de la intel·ligència no pot ésser plaent una visita al lloc prèviament indicat, ja que manquen els elements primordials per a formar judici.

Cal tenir present que una excursió és un enfilall ininterromput de reflexions de l'esperit i d'emocions de l'ànima. No solament han d'ésser les cames els orguens del cos que han de menar a l'excursionista, cal que la ment sigui el seu guiatge com element directiu, lluminós i principal, i aleshores caldrà creure que de l'excursionisme en podem fer un ideal amb força espiritual per al benestar d'una col·lectivitat. Cal deambular per la superfície de la terra, tanmateix; però cal treballar amb l'orguen més noble de l'organisme humà com és el cervell, i així s'establirà la relació que cal entre l'ànima humana i tot l'univers. D'ací que la cultura completa és indispensable a tot excursionista, per tal de posar-se en condicions de maduresa espiritual, per a poder enllaçar cordialment un col·loqui de llenguatge entenedor entre ell i la naturalesa.

P. PUJOL i ALGUERO

Dessobre el feminisme

Hi ha qui, amb l'intent de combatre el feminisme, procura presentar-lo baix aspectes desagradables i ridículs, intentant demostrar que totes les aspiracions del feminisme són lograr que en la llar canviïn els papers, és dir, que l'home fassi els quefers domèstics, mentre la dona, fumant o llegint el diari, vagi al despatx, al cafè o a l'oficina.

Nego en absolut que eixa caricatura sigui el feminisme; si així fós, hauríem de dir-ne *masculinisme*.

Feminisme és quelcom més gran; és l'esperit inquiet que lluita per destruir en la dona prejudicis i ignoràncies que germinen fàcilment en son cervell inculte, dignificant-la, fent glatir son cor per a l'amor i l'igualtat, ja que la rutina imposada a la dona des de l'infància, ha fet que visqués sense grans aspiracions, sense inquietuds espirituals, destinant-la fatalment a buscar l'apoi de l'home, no sempre generós i desinteressat.

El feminisme preté que la dona sigui lliure, culte i apta per a triomfar en la lluita per la vida; que s'instrueixi, que deixi d'ésser superficial, ignorant i coqueta; que devingui ésser conscient per a poguer ésser aimant companya i bona mare, educadora dels seus fills. «¿Quina autoritat — escriu Condorcet — pot tenir la tendresa maternal, si la seva ignorància la ridiculitza davant dels fills?»

I, per fi, cal constatar que en moltes llars l'home s'ha embruït i ha seguit per viarans dubtosos perquè no ha trobat en la dona una companya amb qui compartir llurs inquietuds, llurs coneixements, llurs afecions de l'intel·ligència.

Reivindiquem, doncs, el feminisme, tant bescantal; demostrem que no és el *masculinisme* que preconitzem, i lluitem desinteressadament per a arribar al màxim de perfecció moral, per a poder dir: dona culta, és dona lliure.

JOAQUINA SITJA

El pintor Segrelles

Nostre Ateneu, que en tot moment rendeix culte a la bellesa i a la justícia, s'adhereix entusiasmat a l'homenatge que Albàida, noble nadiu del gran pintor valencià, darrerament li ha ofrenat.

Admirem en Segrelles el seu art personalíssim i incomparable. Hem seguit la seva obra, que el col·loca entre les primeres figures pictòriques mundials, tant per la genialitat de la seva pintura, com per sa fecunda fantasia; així mateix admirem sa excessiva modèstia de treballador constant i inquiet. Aital manera d'ésser i la vàlua de sa gran obra l'han fet víctima de la confabulació del silenci feta per la crítica per tal de que, com a valor positiu, passi desapercbut i sa obra, ben fonamentada, no eclipsi els eterns mercaders de l'art. Per aital raó, si no fós prou vital la seva obra, Segrelles fóra mereixedor de la nostra admiració.

La vila d'Albàida, honorant l'artista s'honora a l'ensems ella, no caient en la vulgaritat de la majoria de pobles, que no descobren els seus fills preclars fins que arreu del món els han entronitzat.

La media voz

Hablar por señas es fatigarse y fatigar; expone al error, evoca el recuerdo triste de la sordomudez y parece como un menosprecio del don de la palabra.

Hablar en voz baja, como al oído, es mala crianza o agonía congojosa.

Hablar a gritos es también crianza mala, o poca o falta de dominio de la voluntad en la propia pasión o en el propio lenguaje.

Grita el que teme no ser entendido, aunque el interlocutor no sea sordo, sinó extranjero que no conoce el idioma del gritador. Torpeza.

Grita el acostumbrado a hablar a grandes distancias o al aire libre. Incultura.

Grita el que no tiene razones con que apoyar sus dichos y también el que no tiene presencia de ánimo para oír con tranquila dignidad la sinrazón ajena. Vulgaridad.

Grita el ebrio y también el chistoso, que es un ebrio del aplauso fácil. Inquietan la calle con sus risas, sus cantos y sus frases chabacanas. Ordinarietà.

Habla a media voz, con ritmo que no proviene de una batuta, ni de un resorte, sinó de un equilibrio estable de la vida interior, el que tiene plena conciencia de que se hace entender; el acostumbrado a una constante, cultísima vida ciudadana; el que domina lo que dice y está seguro de la razón contenida en sus dichos; el que tiene en salud y ejercicio en disposición de él, todos sus órganos físicos y todas sus potencias espirituales; el que fía en la eficacia de su decir; el que sujeta siempre la palabra a la idea, sin que vino, ira, ni chocarrera popularidad le turben el cerebro.

JUAN M. Y PUJOL

ATENEO

Conferencia de Don José Rovira

El domingo, día 17 de Febrero, dió una conferencia en nuestro local social el culto profesor del Colegio Municipal de Segunda Enseñanza, don José Rovira, quien disertó sobre el tema «Intolerància i barbàrie». Presidió el acto, haciendo la presentación del conferenciante, nuestro compañero Domingo Colomer.

El conferenciante, en su preámbulo, todo lógica, dice porque él, poco amigo de conferencias, no pudo rehusar la invitación de este Ateneo: por tener el sentimiento del deber de los intelectuales de ir a hablar de los problemas de la Cultura a los obreros, mientras no sea un hecho el derecho de todo hombre a educarse e instruirse según la propia capacidad y prescindiendo de su situación económica.

Expone los defectos de que se nutren las intolerancias, vanidad y poca profundidad espiritual.

Examina varios aspectos de la intolerancia, concentrando finalmente su atención en una de las formas de la intolerancia de más funestas consecuencias: la intolerancia dogmática de los partidarios de las tendencias colectivistas.

El problema de eliminar las injusticias que el sistema actual de cosas lleva en sí, ha de afrontarse con valentía y dignidad — dice —, pero es un absurdo pretender anular una injusticia con otra injusticia. Los problemas que el colectivismo pretende resolver, los quiere resolver con vistas a la dignificación moral y material de la especie humana. Y en nombre de esta dignidad humana, no puede pretender nunca ahogar el liberalismo, porque de todos los atributos de la dignidad humana, el más grande es el de la libertad y especialmente el de la libertad de pensamiento.

Continúa hablando del colectivismo, oponiendo a sus teorías el derecho del que va en busca de nuevas soluciones, de nuevos horizontes, para esclarecer un poco la obscura miseria de la vida humana.

El conferenciante fué muy aplaudido y felicitado por el auditorio.

Conferencia por el Dr. Alfredo Canal

El domingo, 24 de febrero, el doctor don Alfredo Canal, subdelegado de Medicina de este partido, dió su conferencia en nuestro local social sobre el tema: «La Sanitat en els nostres temps».

La falta de espacio nos privará de dar detalles de cada uno de los puntos que trató, todos ellos asaz interesantes para dejarlos de omitir.

La conferencia la dividió en dos partes: primera, el trabajo sanitario impuesto a todos y cada uno de los hombres

que viven en sociedad, y segunda, la perteneciente a los poderes públicos: Estado Provincia y Municipio.

La primera parte fué la más interesante para todos los oyentes, por lo que tuvo de lección. La limpieza de la casa, el aislamiento del enfermo, siguiendo estrictamente las órdenes del médico, y el reposo absoluto del paciente: tales fueron los puntos esenciales desglosados en esta primera parte con palabra fácil y forma agradable.

Hacé unos elogios, bien merecidos por cierto, dadas las estadísticas que hemos escuchado, de los sueros y vacunas para combatir o prevenir las enfermedades infecciosas, tales como las viruelas, difteria, tifoidea y otras.

En la segunda parte pone de relieve los resultados obtenidos con las campañas sanitarias, tanto en España como en el extranjero, con profusión de detalles y estadísticas.

Acaba su conferencia ofreciéndose como elemento técnico de la subbrigada sanitaria de Granollers y haciendo entrega al Ateneo, para su biblioteca, del interesante Libro de Ponencias del Primer Congreso de Sanidad y de las obras publicadas por el Comité de Higiene de la Sociedad de Naciones.

Fué muy aplaudido y felicitado.

Conferencia de J. Puig Arnaus

El notable periodista de Terrassa y colaborador de este BOLETÍN, J. Puig Arnaus, nos honró viniendo a ocupar nuestra modesta tribuna disertando sobre el tema: «Influència de la música en els homes i en els animals».

La conferencia fué una glosa sublime, un canto ininterrumpido a Orfeo. Su palabra, cálida y vibrante, se infiltraba suavemente, ténue, en nuestros oídos, como una sonata de Schubert, de quien él es gran admirador.

La música — dice — como don sobrenatural, penetra en el hombre para enternecerle, para humanizarle, para predisponerle a la Bondad.

Demostró con suma facilidad la fuerza mágica que ejerce la música sobre los irracionales.

Hizo un cálido elogio de Schubert, de quien contó interesantes anécdotas.

No es posible dar una idea, dado el reducido espacio de que disponemos, de lo que fué esta bien documentada conferencia. Esperamos, en algún próximo número, poder transcribir, si no toda, cuando menos algunos de los bellos párrafos del notable trabajo.

El señor Puig Arnaus fué calurosamente aplaudido y muy felicitado.

Libros ingresados en la Biblioteca

en los meses de febrero, marzo y abril

«Flora de Catalunya», tomos 1.º, 2.º y 3.º (en catalán), J. Cadevall Diars; «The Works: Of» (en inglés), Shakespeare; «La Conquesta de Mallorca», «El som-

ni de Bernat Metge», «La joventut de Pantagruel» (en catalán), Nicolau d'Olivar; «Socialismo y Federalismo», Bakunin; «Primer Congreso de Sanidad Municipal» (Libro de Ponencias); «Subbrigadas Sanitarias» (editado por la Diputación de Barcelona); «Quan ens despertarem d'entre els morts» (drama en catalán) Ibsen; «Tomás, Gordeieff», Gorki; «El Infierno», Barbusse; «Hamlet» (tragedia), Shakespeare; «Las luchas de nuestros días» y «Obras», Pi y Margall.

Programa de actos para el mes de mayo

Día 12: Inauguración de la exposición de dibujos de nuestro consocio Francisco Serra, en la Biblioteca Popular.

Día 26: Acto de clausura de la exposición y fiesta conmemorativa del VI aniversario de la fundación del Ateneo. Conferencia en la Biblioteca Popular, por el culto periodista Domènec de Bellmunt quien disertará sobre el tema «L'Art i la Joventut».

Todos los sábados, lecturas comentadas.

Excursiones familiares

Día 5, a la fuente Better, de S. Fausto.

Día 12, a la fuente Durán, Canovellas.

Día 20, a la fuente Fangas.

Día 30, a Can Draper, de La Ametlla.

Revisado por la censura gubernativa

ECOS

Según nota oficial, durante el año 1928 han frecuentado la Sala de Lectura de la Biblioteca Popular de Granollers 9,787 personas: 4,875 adultos y 4,914 menores, los cuales han leído o consultado 14,336 obras, de las cuales 9,961 pertenecen a la Sección Infantil.

***

El día 24 de marzo visitó nuestra ciudad la agrupación excursionista «Joventut d'Arx», de Barcelona. Dicho grupo fué obsequiado por la «Agrupació Excursionista de Granollers».

***

El día 9 de abril la «Orquestra de la Associació de Música de Granollers» dió un concierto popular, en la sala de espectáculos de La Unión Liberal, constituyendo un clamoroso éxito. En el mismo se dieron a conocer obras de Mozart, Beethoven, Moussorgsky, Rimsky Korsakow y Borodin.

***

Un grupo de alumnos del Colegio Municipal de Segunda Enseñanza, acompañados del profesor Sr. Rovira, visitó el Museo Arqueológico de Barcelona.

***

El día 21 de abril, el Orfeo Granollerí dió un concierto en su local social.

***

El día 30 de abril tuvo lugar el acto inaugural de la «Casa del Vallès», en Barcelona. Consistió en una conferencia que el profesor don Pablo Vila dió en el Ateneo Barcelonés, disertando sobre el interesante tema: «Notes per a un assaig de geografia del Vallès».

***

Un grupo de aficionados al dibujo y a la pintura piensan organizar, para el próximo mes de junio, una exposición humorístico-filosófica. Dicha exposición se celebrará en La Unión Liberal.

Imp. Garrell : Clavé, 25 : Granollers : Teléfon 23

TOLDOS
 Marquesinas
 Puertas
 Mesas
 Sillas

CONDOM
 GRANOLLERS

Plaza del Oli, 3

La Fulla per a afaitar
 "PARIS"

no té rival, ni pot tenir-lo
 pel seu secret de fabricació
 especial en l'acer

TALL FINISSIM

4 vegades més de dura-
 ció sobre les altres fulles

De venda

A totes les cases de primer ordre

Un bon consell

Abans d'adquirir un calçat de no-
 vetat, vegeu els nostres aparadors
 i consulteu els nostres preus

SABATERIA RIERA
 Carrer Clavé, 15 - GRANOLLERS

Voleu menjar bon bacallà?

Compreu-lo sempre a l'establiment de
 Pesca Salada de

Conserves

Mongetes i
 Cigrons cui-
 tes a les sis
 del vespre

Vídua Vilalta

Plaça Constitució, 15 : GRANOLLERS
 (Al costat del Kiosc)

Novetats per a senyora
 en teixits de
 LLANA
 SEDA
 LLI
 i COTÓ

CASA MONTAÑA
 Plaça Constitució, 36

GRANJA MARINETTE

PARETS - LLISSÀ

Sucursal a Granollers: Carrer de Clavé, 17

Secció d'Avicultura i Cunicultura
 Avirams de races seleccionades

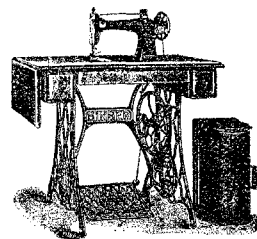
Productes de la llet
 Natilla - Mantequilla - Yoghourt

Llet en ampelles precintades i en condicions de
 puresa garantida i de riquesa nutritiva

Ous frescos de gallina
 Servei a domicili

MÁQUINES SINGER

PER A COSIR Y BRODAR

Vendes al comptat i a plaços des de
 3'50 ptes. setmanals

Es fan tota classe de reparacions
 Venda d'Agulles, Oli, Peces i Accessoris
 Ensenyament gratuït de brodar als
 compradors d'una màquina

Representant a Granollers: M. Iglesias : Plaça Oles, 14
 Expositió i venda: Plaça del Bestiar, 15

FOTOGRAFIA

J. BOSCHI

Venda de material fotogràfic

Representant dels Gramofons «PARLAPHON»

Sant Roc, 2

GRANOLLERS

On trobareu les millors
 Camises, Corbates,
 Barrets, Gorres i tot el
 més nou de la temporada

A Les Novetats

Carrer de Clavé, 8 - GRANOLLERS